YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (neljäs jaosto)
19 päivänä maaliskuuta 1998 *

Asiassa T-83/96,

Gerard van der Wal, kotipaikka Kraainem, Belgia, edustajinaan aluksi asianajaja Caroline P. Bleeker, Haag, ja asianajaja Laura Y. J. M. Parret, Bryssel, ja sittemmin asianajaja Laura Y. J. M. Parret, prosessiosoite Luxemburgissa asianajotoimisto Aloyse May, 31 Grand-Rue,

kantajana,

jota tukee

Alankomaiden kuningaskunta, asiamiehinään oikeudelliset neuvonantajat Marc Fierstra ja Johannes S. van den Oosterkamp, prosessiosoite Luxemburgissa Alankomaiden suurlähetystö, 5 rue C. M. Spoo,

väliintulijana,

vastaan

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään oikeudellisen yksikön virkamiehet Wouter Wils ja Ulrich Wölker, prosessiosoite Luxemburgissa c/o oikeudellisen yksikön virkamies Carlos Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg,

vastaajana,

* Oikeudenkäyntikieli: hollanti.

jossa kantaja vaatii 29.3.1996 tehdyn komission päätöksen kumoamista, jolla komissio kieltäytyi luovuttamasta kantajalle kirjeitä, joita kilpailuasioista vastaava pääosasto oli lähettänyt kansallisille tuomioistuimille komission ja kansallisten tuomioistuinten välisestä yhteistyöstä perustamissopimuksen 85 ja 86 artiklaa sovellettaessa annetun komission ilmoituksen mukaisesti,

EUROOPAN YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja K. Lenaerts sekä tuomarit P. Lindh ja J. D. Cooke,

kirjaaja: H. Jung,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 25.9.1997 pidetyssä suullisessa käsittelyssä esitetyn,

on antanut seuraavan

tuomion

Asiaa koskevat oikeussäännöt

1 Euroopan unionin jäsenvaltiot ovat sisällyttäneet Maastrichtissa 7.2.1992 allekirjoitetun Euroopan unionista tehdyn sopimuksen päätösasiakirjaan julistuksen (N:o 17) oikeudesta saada tietoja, jossa todetaan seuraavaa:

"Konferenssi katsoo, että päätöksentekomenettelyn avoimuus vahvistaa toimielinten kansanvaltaisuutta sekä yleisön luottamusta hallintoa kohtaan. Tämän vuoksi

konferenssi suosittelee, että komissio toimittaa neuvostolle viimeistään vuonna 1993 kertomuksen toimenpiteistä, joiden tarkoituksena on parantaa yleisön mahdollisuuksia saada toimielinten hallussa olevia tietoja."

2 Komissio julkaisi tämän julistuksen johdosta 5.5.1993 neuvostolle, parlamentille ja talous- ja sosiaalikomitealle osoittamansa tiedonannon 93/C 156/05 yleisön oikeudesta saada tietoja toimielinten asiakirjoista (EYVL C 156, s. 5). Komissio antoi 2.6.1993 tiedonannon 93/C 166/04 yhteisön avoimuudesta (EYVL C 166, s. 4).

3 Avoimuusperiaatteen toteuttamisen alkuvaiheessa neuvosto ja komissio hyväksyivät 6.12.1993 tiedonsaantioikeutta neuvoston ja komission asiakirjoista koskevat käytännesäännöt (EYVL 1993, L 340, s. 41, jäljempänä käytännesäännöt), joiden tarkoituksena on vahvistaa ne periaatteet, jotka koskevat yleisön oikeutta saada tietoja komission ja neuvoston asiakirjoista.

4 Tämän sitoumuksen täyttämiseksi komissio teki EY:n perustamissopimuksen 162 artiklan nojalla 8.2.1994 päätöksen 94/90/EHTY, EY, Euratom yleisön oikeudesta saada tietoja komission asiakirjoista (EYVL L 46, s. 58, jäljempänä päätös 94/90/EHTY, EY, Euratom). Päätöksen 1 artiklassa hyväksytään virallisesti käytännesäännöt, jotka on liitetty päätökseen.

5 Komission hyväksymissä käytännesäännöissä esitetään pääperiaate seuraavasti:

"Yleisöllä on oltava mahdollisuus saada mahdollisimman laajalti tietoja komission ja neuvoston hallussa olevista asiakirjoista."

6 Tätä tarkoitusta varten käytännesäännöissä määritellään, että asiakirjalla tarkoitetaan "käytetystä tietovälineestä riippumatta kirjallisessa muodossa olevaa, neuvoston tai komission hallussa olevaa tietoa".

7 Käytännesäännöissä esitellään ensin lyhyesti periaatteet, jotka koskevat asiakirjaa koskevan tiedonsaantipyynnön esittämistä ja käsittelyä, ja sen jälkeen kuvaillaan seuraavasti menettelyä, jota on noudatettava, jos pyyntö saada tietoja asiakirjasta aiotaan hylätä:

"Jos sen toimielimen asianomaiset osastot, jolle pyyntö on osoitettu, ehdottavat toimielimelle, ettei pyyntöön suostuta, niiden on ilmoitettava pyynnön esittäjälle tästä ja ilmoitettava, että tällä on kuukausi aikaa esittää toimielimelle uudistettu pyyntö saadakseen toimielimen muuttamaan kantansa; jos uudistettua pyyntöä ei esitetä, pyynnön esittäjän katsotaan peruuttaneen alkuperäisen pyyntönsä.

Jos esitetään uudistettu pyyntö, ja jos toimielin päättää olla luovuttamatta asiakirjaa, päätös siitä on tehtävä kuukauden kuluessa uudistetun pyynnön esittämisestä ja annettava mahdollisimman pian pyynnön esittäjälle tiedoksi kirjallisena; päätös on asianmukaisesti perusteltava ja siinä on mainittava käytettävissä olevat valitusmahdollisuudet, eli kanne yhteisön tuomioistuimessa Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 173 artiklan mukaisesti ja kantelu oikeusasiamiehelle perustamissopimuksen 138 e artiklan mukaisesti."

8 Seikat, joihin toimielin voi vedota perustellakseen tietojensaantipyynnön hylkäämisen, luetellaan käytännesäännöissä seuraavasti:

"Toimielimien on kieltäydyttävä sellaisten asiakirjojen luovuttamisesta, joiden paljastuminen voi vaikeuttaa:

— julkisen edun turvaamista (yleistä turvallisuutta, kansainvälisiä suhteita, vakaata rahan arvoa, asian käsittelyä tuomioistuimessa, tarkastusta tai tutkintaa),

— yksityisyyden suojaa,

— liikesalaisuuden turvaamista,

— yhteisön taloudellisten etujen turvaamista,

— tiedon antaneen luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön pyynnöstä tai tiedon antaneen jäsenvaltion lainsäädännön nojalla tapahtuvaa luottamuksellista käsittelyä.

Toimielimet voivat kieltäytyä asiakirjojen luovuttamisesta myös toimielimen päätöksentekomenettelyn luottamuksellisuuden turvaamiseksi."

9 Komissio antoi vuonna 1993 ilmoituksen 93/C 39/05 komission ja kansallisten tuomioistuinten välisestä yhteistyöstä perustamissopimuksen 85 ja 86 artiklaa sovellettaessa (EYVL C 39, s. 6, jäljempänä vuoden 1993 ilmoitus).

Tässä ilmoituksessa komissio toteaa seuraavaa:

"37. —— kansalliset tuomioistuimet voivat kansallisen prosessilainsäädäntönsä rajoissa kääntyä komission ja erityisesti sen kilpailuasioista vastaavan pääosaston puoleen pyytääkseen seuraavia tietoja. Kyse voi ensinnäkin olla menettelyä koskevista tiedoista, joiden perusteella saadaan tietää, onko asia vireillä komissiossa, onko asiassa tehty komissiolle ilmoitus, onko komissio virallisesti aloittanut menettelyn tai onko se jo ratkaissut asian virallisella päätöksellä tai sen yksiköiden hallinnollisella kirjeellä. Kansalliset tuomioistuimet voivat tarvittaessa pyytää komissiolta lausuntoa siitä, kuinka kauan todennäköisesti kestää, ennen kuin komissiolle ilmoitetuille sopimuksille tai menettelytavoille myönnetään poikkeuslupa tai se evätään, jotta tuomioistuimet voisivat ratkaista, onko asian käsittelyä mahdollisesti lykättävä tai onko asiassa mahdollisesti määrättävä välitoimia. Komissio puolestaan pyrkii antamaan etusijan niille asioille, joista on kyse tällä tavalla lykätyissä kansallisissa oikeudenkäynneissä, erityisesti silloin kun siviiliasian ratkaisu riippuu komission ratkaisusta.

38. Kansalliset tuomioistuimet voivat kääntyä komission puoleen myös oikeudellisissa kysymyksissä. Jos ETY:n perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohdan tai 86 artiklan soveltaminen aiheuttaa niille erityisiä vaikeuksia, ne voivat esittää komissiolle tiedusteluja sen vakiintuneesta käytännöstä kyseisellä yhteisön oikeuden alalla. Perustamissopimuksen 85 ja 86 artiklan osalta kyse voi olla erityisesti näiden artiklojen soveltamisen edellytyksistä, jotka liittyvät jäsenvaltioiden väliseen kauppaan olevaan vaikutukseen tai näissä määräyksissä lueteltujen menettelytapojen aiheuttamien kilpailunrajoitusten tuntuvuuteen. Komissio ei vastauksissaan käsittele oikeudenkäyntien pääasiaa. Jos kansalliset tuomioistuimet ovat epävarmoja siitä, onko riidanalainen yhteisjärjestely sellainen, että sille voidaan myöntää poikkeuslupa, ne voivat pyytää komissiolta väliaikaista lausuntoa. Jos komissio vastaa, että poikkeus on kyseisessä tapauksessa epätodennäköinen, kansalliset tuomioistuimet voivat luopua asian käsittelyn lykkäämisestä ja ratkaista yhteisjärjestelyn pätevyyden.

39. Komission vastaukset eivät sido niitä pyytäneitä kansallisia tuomioistuimia. Komissio täsmentää vastauksissaan, ettei sen kanta ole lopullinen ja ettei tällä ole

mitään vaikutusta kansallisen tuomioistuimen oikeuteen saattaa asia yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi ETY:n perustamissopimuksen 177 artiklan mukaisesti. Komissio katsoo kuitenkin, että vastaukset voivat auttaa asioiden ratkaisemisessa.

40. Kansalliset tuomioistuimet voivat pyytää komissiolta myös tosiasiatietoja, kuten tilastoja, markkinatutkimuksia ja taloudellisia analyysejä. Komissio pyrkii antamaan nämä tiedot — — tai ilmoittaa, mistä tiedot ovat saatavissa."

Tosiseikat

10 XXIV:ssä kilpailupolitiikkaa koskevassa kertomuksessa (1994) (jäljempänä XXIV kertomus) todetaan, että kansalliset tuomioistuimet ovat esittäneet komissiolle kysymyksiä edellä 9 kohdassa kuvaillun menettelyn mukaisesti.

11 Kantaja, joka on asianajaja ja yhteisön kilpailuoikeuteen liittyviä asioita hoitavan asianajotoimiston osakas, pyysi 23.1.1996 päivätyllä kirjeellä komissiolta jäljennöksiä tietyistä komission vastauksista näihin kysymyksiin eli seuraavia kirjeitä:

1) Kilpailuasioista vastaavan pääosaston (PO IV) pääjohtajan 2.8.1993 päivättyä ja Düsseldorfin Oberlandesgerichtille lähetettyä kirjettä, joka koski erään jälleenmyyntisopimuksen yhteensoveltuvuutta perustamissopimuksen 85 artiklan

3 kohdan soveltamisesta yksinmyyntisopimusten ryhmiin 22 päivänä kesäkuuta 1983 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 1983/83 (EYVL L 173, s. 1, jäljempänä asetus N:o 1983/83) kanssa;

2) komission jäsenen van Miertin 13.9.1994 päivättyä ja Tribunal d'instance de St. Brieucille lähetettyä kirjettä, joka koski tiettyjen kilpailusääntöjen soveltamisesta maataloustuotteiden tuotantoon ja kauppaan 4 päivänä huhtikuuta 1962 annetun neuvoston asetuksen N:o 26 (EYVL N:o 30, 20.4.1962, s. 993, jäljempänä asetus N:o 26) tulkintaa;

3) kirjettä, jonka komissio oli lähettänyt vuoden 1995 ensimmäisenä neljänneksenä Cour d'appel de Paris'lle, joka oli pyytänyt komissiolta lausuntoa moottoriajoneuvojen jälleenmyyjien myyntitavoitteita koskevista sopimusmääräyksistä suhteessa perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohtaan ja perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdan soveltamisesta moottoriajoneuvojen jälleenmyyntiä ja huoltopalveluja koskevien sopimusten ryhmiin 12 päivänä joulukuuta 1984 annettuun komission asetukseen (ETY) N:o 123/85 (EYVL 1985, L 15, s. 16, jäljempänä asetus N:o 123/85).

12 PO IV:n pääjohtaja hylkäsi kantajan pyynnön 23.2.1996 päivätyllä kirjeellä sillä perusteella, että pyydettyjen kirjeiden luovuttaminen vahingoittaisi "julkisen edun turvaamista (asian käsittelyä tuomioistuimessa)". Pääjohtaja totesi seuraavaa:

" — — Kun komissio vastaa kysymyksiin, joita sille ovat esittäneet kansalliset tuomioistuimet, joiden käsiteltäväksi on saatettu asia riidan ratkaisemista varten, komissio toimii 'tuomioistuimen ystävänä'. Sen oletetaan osoittavan tiettyä

pidättyväisyyttä paitsi sen hyväksymisessä, miten lähetetyt kysymykset on sille osoitettu, myös siinä, miten komissio käyttää näihin kysymyksiin antamiaan vastauksia.

Katson, että kun vastaukset on lähetetty, ne ovat erottamaton osa oikeudenkäyntiä ja että ne kuuluvat kysymykset esittäneelle tuomioistuimelle. Vastaukseen sisältyvien sekä oikeudellisten että objektiivisten seikkojen on — — vireillä olevassa oikeudenkäynnissä katsottava kuuluvan kansallisen tuomioistuimen asiakirjavihkoon. Komissio on lähettänyt vastaukset kansalliselle tuomioistuimelle, ja sen ratkaiseminen, ovatko vastaukset julkisia ja/tai annetaanko näitä tietoja ulkopuolisille, kuuluu ennen kaikkea sen kansallisen tuomioistuimen toimivaltaan, jolle vastaus on osoitettu.

— —"

13 Pääjohtaja vetosi myös tarpeeseen säilyttää luottamussuhde yhteisön täytäntöönpanoviranomaisen ja jäsenvaltioiden kansallisten tuomioistuinten välillä. Vaikka tällaiset seikat pätevät joka tapauksessa, niillä on sitäkin suurempi merkitys tässä tapauksessa, koska niitä asioita, joista komissiolle oli esitetty kysymyksiä, ei ollut vielä ratkaistu lainvoimaisella tuomiolla.

14 Kantaja esitti 29.2.1996 päivätyllä kirjeellä komission pääsihteeristölle uudistetun pyynnön vedoten erityisesti siihen, ettei hän käsitä, miten asioiden käsittely kansallisissa tuomioistumissa voisi vaarantua sen vuoksi, että ulkopuoliset saavat tietoonsa sellaisia tietoja, jotka eivät ole luottamuksellisia ja jotka komissio on antanut kansalliselle tuomioistuimelle yhteisön kilpailuoikeuden soveltamiseksi.

15 Komission pääsihteeri vahvisti PO IV:n päätöksen 29.3.1996 päivätyllä kirjeellä (jäljempänä riidanalainen päätös) "sillä perusteella, että vastausten ilmaiseminen voisi vaikeuttaa julkisen edun turvaamista ja erityisesti hyvää oikeudenhoitoa". Hän totesi lisäksi seuraavaa:

"— — pyydettyjen vastausten, jotka ovat oikeudellisia analyysejä, ilmaiseminen voisi vahingoittaa komission ja kansallisten tuomioistuinten suhteita ja tarpeellista yhteistyötä. On ilmeistä, että tuomioistuin, joka on esittänyt komissiolle kysymyksen, joka kaiken lisäksi liittyy vireillä olevaan asiaan, ei pitäisi asianmukaisena sitä, että sille annettu vastaus ilmaistaisiin.

— —"

16 Pääsihteeri lisäsi, että tämä menettely eroaa huomattavasti perustamissopimuksen 177 artiklan mukaisesta menettelystä, johon kantaja oli viitannut uudistetussa pyynnössään.

Oikeudenkäyntimenettely ja asianosaisten vaatimukset

17 Näistä syistä kantaja nosti tämän kanteen, joka saapui yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 29.5.1996.

18 Alankomaiden hallitus ja Ruotsin hallitus toimittivat 4.11.1996 ja 19.11.1996 ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen väliintulokirjelmänsä, joissa ne pyysivät saada osallistua oikeudenkäyntiin tukeakseen kantajan vaatimuksia.

19 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen neljännen jaoston puheenjohtajan 9.12.1996 antamalla määräyksellä nämä hallitukset hyväksyttiin väliintulijoiksi tukemaan kantajan vaatimuksia. Ruotsin hallituksen 14.3.1997 tekemän pyynnön johdosta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen neljännen jaoston puheenjohtaja poisti 12.5.1997 antamallaan määräyksellä Ruotsin hallituksen väliintulon rekisteristä ja velvoitti tämän hallituksen vastaamaan omista oikeudenkäyntikuluistaan.

20 Kirjallinen käsittely päättyi 24.4.1997.

21 Asianosaisten ja väliintulijan lausumat ja vastaukset ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen suullisiin kysymyksiin kuultiin 25.9.1997 pidetyssä julkisessa istunnossa.

22 Kantaja vaatii Alankomaiden kuningaskunnan tukemana, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— kumoaa riidanalaisen päätöksen ja

— velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

23 Komissio vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— hylkää kanteen ja

— velvoittaa kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Oikeussääntöjen soveltaminen

24 Kantaja vetoaa kanteen tueksi kahteen kanneperusteeseen, joista toinen koskee päätöksen 94/90/EHTY, EY, Euratom ja toinen perustamissopimuksen 190 artiklan rikkomista.

Ensimmäinen kanneperuste, jonka mukaan päätöstä 94/90/EHTY, EY, Euratom on rikottu

Asianosaisten ja väliintulijan väitteet ja niiden perustelut

25 Kantaja väittää ensinnäkin, että käytännesäännöissä mainittu poikkeus, joka koskee "asian käsittelyä tuomioistuimessa", tarkoittaa vain sellaisia oikeudenkäyntejä, joissa komissio on asianosaisena. Poikkeukseen ei siis voida vedota tässä tapauksessa.

26 Siltä varalta, että ensimmäinen oikeusaste katsoo "asian käsittelyn tuomioistuimessa" tarkoittavan myös sellaisia oikeudenkäyntejä, joissa komissio ei ole asianosaisena, kantaja väittää vaihtoehtoisesti, että kyseisten asiakirjojen luovuttaminen ei vaikeuta komission ja kansallisten tuomioistuinten välistä yhteistyötä tai vahingoita julkista etua. Komission väite, jonka mukaan kansallinen tuomioistuin ei pitäisi tällaisten asiakirjojen luovuttamista asianmukaisena, on kantajan mielestä perusteeton, eikä kansallisen tuomioistuimen mielipide voi missään tapauksessa olla tärkeämmässä asemassa kuin se pääsääntö, että asiakirjat ovat julkisia.

27 Kantajan mukaan komissio on väärässä väittäessään, että sen on tietyissä tilanteissa kieltäydyttävä luovuttamasta asiakirjoja. Kantajan mielestä komissiolla on joka tapauksessa velvollisuus ilmoittaa, missä määrin komission perustellut intressit ja oikeudenkäyntien säännönmukainen ja asianmukainen kulku vaativat asiakirjajulkisuuden säännöstä tehdyn poikkeuksen soveltamista (asia C-54/90, Weddel v. komissio, tuomio 18.2.1992, Kok. 1992, s. I-871).

28 Kantaja katsoo, että tiedot, joita komissio voi antaa kansallisten tuomioistuinten kanssa harjoitettavan yhteistyön yhteydessä, eivät ole millään tavoin luottamuksellisia, ja kantaja muistuttaa komission tässä tapauksessa vahvistaneen, ettei yksikään pyydetyistä kirjeistä ollut luottamuksellinen.

29 Se, että hallintoviranomaisen tuomiovaltaa käyttävälle viranomaiselle osoittamat tiedonannot eivät ole avoimia, on kantajan mukaan sekä hallinnon julkisuuden ja valvottavuuden että klassisen vallanjako-opin vastaista.

30 Alankomaiden hallitus katsoo, että komissio on tulkinnut laajentavasti poikkeuksia perusperiaatteesta, jonka mukaan yleisöllä on mahdollisimman laaja mahdollisuus saada tietoja komission hallussa olevista asiakirjoista. Siitä, miten komissio on tulkinnut päätöstä 94/90/EHTY, EY, Euratom, seuraa väliintulijan mukaan, että tietty asiakirjaryhmä jää julkisuuden ulkopuolelle ilman, että tutkittaisiin, onko poikkeukseen turvautuminen perusteltua asiakirjojen sisällön vuoksi. Komission kansalliselle tuomioistuimelle lähettämät kirjeet kuuluvat käytännesääntöjen soveltamisalaan, ja väliintulijan mukaan komission se ajatus on virheellinen, jonka mukaan siitä päättäminen, voidaanko tällaisista kirjeistä antaa tieto ulkopuolisille ja millä edellytyksillä, kuuluu yksinomaan kansallisille tuomioistuimille.

31 Oikeudenkäynnin säännönmukainen kulku kansallisessa tuomioistuimessa ei väliintulijan mukaan vaikeudu, vaikka ulkopuoliset saisivat ne tiedot, joita komissio on antanut tuomioistuimelle yksityisten oikeussubjektien välisessä oikeudenkäynnissä. Se, että vastaus voidaan ilmaista, ei väliintulijan mielestä vähennä kansallisten tuomioistuinten halukkuutta pyytää komissiolta tietoja, ja vaikka se vähenisikin, se ei ole riittävä syy katsoa, että ilmaiseminen olisi ristiriidassa julkisen edun kanssa. Alankomaiden hallitus myöntää, että asiakirjojen luovuttaminen voisi vaarantaa hyvän oikeudenhoidon, jos oikeussubjektit voisivat välttää kanteet sen johdosta, että ne voivat saada tiedon näissä asiakirjoissa olevista tiedoista, mikä heikentäisi yhteisön oikeuden tehokasta ja yhdenmukaista täytäntöönpanoa.

32 Alankomaiden hallituksen mukaan komission ja kansallisten tuomioistuinten välisiä suhteita sääntelee perustamissopimuksen 5 artiklan mukaisesti lojaalin yhteistyön periaate. Komissio ei ilmoituksessa tarkoitettujen asioiden osalta toimi asiantuntijana.

33 Lopuksi Alankomaiden hallitus toteaa, ettei komissio ole arvioinut kutakin yksittäistapausta konkreettisesti.

34 Vastauksena kantajan ensimmäiseen väitteeseen komissio toteaa pitäneensä lähtökohtana periaatetta, että riidanalainen päätös kuuluu päätöksen 94/90/EHTY, EY, Euratom soveltamisalaan. Komissio hylkää sen tulkinnan, jonka mukaan poikkeus, joka koskee "asian käsittelyä tuomioistuimessa", koskee ainoastaan oikeudenkäyntejä, joissa komissio on asianosainen. Käytännesäännöissä oleva sääntö on niin laaja, että se sisältää komission ilmoitukset, jotka on laadittu kansallisten tuomioistuinten kanssa harjoitettavan yhteistyön yhteydessä.

35 Julkisen edun turvaamista koskevan toisen väitteen osalta komissio toteaa, ettei kyseessä olevia intressejä tarvinnut arvioida, koska tällainen arviointi on tarpeen vain, jos komissio kieltäytyy luovuttamasta asiakirjaa päätöksentekomenettelynsä luottamuksellisuuden turvaamiseksi (asia T-105/95, WWF UK v. komissio, tuomio 5.3.1997, Kok. 1997, s. II-313, 59 kohta). Kuten kahdesta lähetetystä vastauskirjeestä ilmenee, komissio on kuitenkin tutkinut kantajan pyynnön aiheellisuutta. Tässä tapauksessa komissiolla on jo sillä perusteella, että asiakirjojen luovuttaminen voisi vaikeuttaa julkisen edun turvaamista erityisesti asioiden tuomioistuinkäsittelyjen osalta, velvollisuus kieltäytyä luovuttamasta kyseistä asiakirjaa.

36 Vuoden 1993 ilmoituksessa tarkoitetuissa tilanteissa annettujen komission vastausten ilmaiseminen voisi komission mukaan tosiasiallisesti vaikeuttaa julkisen edun turvaamista (asian käsittelyä tuomioistuimissa) muissakin kuin Alankomaiden hallituksen esiin tuomassa tapauksessa. Kun kansallinen tuomioistuin soveltaa perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohtaa ja 86 artiklaa, se toimii itsenäisen

toimivaltansa perusteella ja pääsääntöisesti kansallisissa menettelysäännöissä säädettyjen yksityiskohtaisten sääntöjen mukaisesti (asia C-60/92, Otto, tuomio 10.11.1993, Kok. 1993, s. I-5683, 14 kohta ja asia C-234/89, Delimitis, tuomio 28.2.1991, Kok. 1991, s. I-935, 53 kohta). Näistä periaatteista seuraa komission mukaan, että jos kansallinen tuomioistuin esittää komissiolle pyynnön, yksinomaan tämän tuomioistuimen asiana on päättää oman kansallisen prosessilainsäädäntönsä perusteella, voidaanko komission vastauksesta antaa tieto ulkopuolisille *ja milloin ja millä edellytyksillä se voidaan antaa*. Tämä pitää komission mukaan paikkansa ainakin niin kauan kuin kyseinen asia on vielä vireillä.

37 Kun on kyse yhteistyöstä kansallisten tuomioistuinten kanssa, komission mielestä sen oma rooli poikkeaa täysin yhteisöjen tuomioistuimen roolista perustamissopimuksen 177 artiklan mukaisessa menettelyssä, minkä määräyksen kantaja on maininnut uudistetussa pyynnössään. Kun yhteisöjen tuomioistuin vastaa ennakkoratkaisukysymykseen, se ratkaisee kysymyksen, ja sen tuomio sitoo ennakkoratkaisua pyytänyttä tuomioistuinta. Komissio sitä vastoin on toissijaisessa asemassa suhteessa kansalliseen tuomioistuimeen, joka voi täysin vapaasti päättää, kääntyykö se komission puoleen vai ei. Komission mukaan se on samassa asemassa kuin asiantuntija, jolle tuomioistuin on antanut tehtäväksi tietojen hankkimisen tai tutkimuksen suorittamisen. Komissio lähettää vastauksensa kansalliselle tuomioistuimelle, joka tekee sillä mitä tahtoo.

38 Komissio toteaa, että syy, jonka vuoksi se päätti olla luovuttamatta asiakirjoja, ei millään tavalla liity siihen, sisältävätkö asiakirjat liikesalaisuuksia tai muita luottamuksellisia tietoja, joita komissiolla ei ole lupa ilmaista 6 päivänä helmikuuta 1962 annetun neuvoston asetuksen N:o 17 (perustamissopimuksen 85 ja 86 artiklan ensimmäinen täytäntöönpanoasetus, EYVL 1962, 13, s. 204) mukaisesti aloitetun menettelyn yhteydessä. Komissio muistuttaa kuitenkin, että siltä osin kuin on kyse komissiossa vireillä olevista kilpailuasioita koskevista menettelyistä, sen on noudatettava luottamuksellisuutta koskevia sääntöjä. Se pyrkii näissä rajoissa osoittamaan suurinta mahdollista avoimuutta.

39 Komissio kiistää myös Alankomaiden hallituksen väitteen, jonka mukaan periaate, että yleisöllä on mahdollisimman laaja oikeus saada tietoja Euroopan yhteisöjen hallussa olevista asiakirjoista, on yhteisön oikeuden perustavanlaatuinen periaate.

40 Täytäntöönpanovaltaa ja tuomiovaltaa käyttävien viranomaisten välisten suhteiden avoimuuden osalta komissio toteaa, että komission ja kansallisten tuomioistuinten välisiä suhteita ei voida suoraan verrata täytäntöönpanovallan ja tuomiovallan välisiin suhteisiin perinteisessä valtiomallissa.

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

41 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin muistuttaa, että päätös 94/90/EHTY, EY, Euratom on toimi, jolla luodaan kansalaisille oikeus saada tietoja komission hallussa olevista asiakirjoista (em. asia WWF UK v. komissio, tuomion 55 kohta). Tämän päätöksen rakenteesta seuraa, että sitä sovelletaan yleisesti pyyntöihin saada tietoja asiakirjasta ja että kuka tahansa voi pyytää saada tietoja mistä tahansa komission asiakirjasta tarvitsematta perustella pyyntöä (ks. tältä osin edellä 2 kohdassa mainittu tiedonanto 93/C 156/05). Tästä tiedonsaantioikeudesta tehtyjä poikkeuksia on tulkittava ja sovellettava suppeasti siten, ettei tällä päätöksellä vakiinnutettua pääperiaatetta loukata (em. asia WWF UK v. komissio, tuomion 56 kohta).

42 Päätöksessä 94/90/EHTY, EY, Euratom on määrätty kahdesta poikkeusten ryhmästä. Ensimmäisen poikkeuksien ryhmän sanamuoto on pakottava, ja sen mukaan "toimielimien on kieltäydyttävä sellaisten asiakirjojen luovuttamisesta, joiden paljastuminen voi vaikeuttaa —— [muun muassa] julkisen edun turvaamista (—— asian käsittelyä tuomioistuimessa ——)" (ks. edellä 8 kohta). Tästä seuraa, että komissiolla on velvollisuus kieltäytyä luovuttamasta asiakirjoja, jotka kuuluvat tämän poikkeuksen alaan, kun näytetään, että kyse on tällaisesta tilanteesta (em. asia WWF UK v. komissio, tuomion 58 kohta).

43 Se, että verbi voida on konditionaalin preesensissä *, merkitsee, että sen todistamiseksi, että sellaisten asiakirjojen luovuttaminen, jotka liittyvät asian käsittelyyn tuomioistuimessa, voisi vaikeuttaa julkisen edun turvaamista siten kuin oikeuskäytännössä vaaditaan, komission on ennen tällaista asiakirjaa koskevan tietojensaantipyynnön ratkaisemista tutkittava kunkin pyydetyn asiakirjan osalta, voiko

* Käytännesääntöjen 93/370/EY suomenkielisessä versiossa on käytetty indikatiivia.

asiakirjan luovuttaminen komission tiedossa olevat seikat huomioon ottaen todella vahingoittaa jotakin ensimmäisessä poikkeusten ryhmässä suojattua julkista etua. Jos näin on, komission on kieltäydyttävä luovuttamasta kyseisiä asiakirjoja (ks. edellä 42 kohta).

44 On siis tutkittava, onko komissiolla — ja jos on, missä määrin — oikeus vedota julkisen edun turvaamista koskevaan poikkeukseen, kun se kieltäytyy luovuttamasta asiakirjoja, joita se on lähettänyt kansalliselle tuomioistuimelle vastauksena kysymykseen, jonka tuomioistuin on esittänyt vuoden 1993 ilmoitukseen perustuvan yhteistyön yhteydessä, vaikka komissio ei ole asianosainen siinä kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa oikeudenkäynnissä, jonka johdosta tuomioistuin on esittänyt kysymyksen.

45 Tältä osin on huomattava, että Euroopan ihmisoikeussopimuksen (jäljempänä ihmisoikeussopimus) 6 artiklan mukaan jokaisella on oikeus oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin. Tämän oikeuden turvaamiseksi on muun muassa määrätty, että asia on käsiteltävä "— — riippumattomassa ja puolueettomassa tuomioistuimessa — — " (ihmisoikeussopimuksen 6 artikla).

46 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan perusoikeudet ovat olennainen osa yleisiä oikeusperiaatteita, joiden noudattamisen yhteisöjen tuomioistuin varmistaa (ks. mm. 28.3.1996 annettu yhteisöjen tuomioistuimen lausunto 2/94, Kok. 1994, s. I-1759, 33 kohta ja yhdistetyt asiat T-213/95 ja T-18/96, SCK ja FNK v. komissio, *tuomio 22.10.1997, Kok. 1997, 53 kohta, ei vielä julkaistu oikeustapauskokoelmassa*). Yhteisöjen tuomioistuin ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ottavat tältä osin huomioon jäsenvaltioiden yhteiset valtiosääntöoikeudelliset perinteet ja kansainväliset ihmisoikeussopimukset, joiden tekemiseen jäsenvaltiot ovat osallistuneet tai joihin ne ovat liittyneet. Ihmisoikeussopimuksella on tältä osin erityinen merkitys (ks. mm. asia 222/84, Johnston, tuomio 15.5.1986, Kok. 1986, s. 1651, 18 kohta). Lisäksi 1.11.1993 voimaan tulleen Euroopan unionista tehdyn sopimuksen F artiklan 2 kohdassa määrätään, että "unioni pitää arvossa yhteisön oikeuden yleisinä periaatteina perusoikeuksia, sellaisina kuin ne taataan [ihmisoikeus]sopimuksessa ja sellaisina kuin ne ilmenevät jäsenvaltioiden yhteisessä valtiosääntöperinteessä".

47 Se, että jokaisella on oikeus tulla oikeudenmukaisesti kuulluksi riippumattomassa tuomioistuimessa, merkitsee erityisesti sitä, että sekä kansallisten että yhteisöjen tuomioistuinten on voitava vapaasti soveltaa omia prosessisääntöjään, siltä osin kuin on kyse tuomioistuinten toimivallasta, oikeudenkäynnin kulusta yleensä ja erityisesti asiakirja-aineistoon sisältyvien asiakirjojen luottamuksellisuudesta.

48 Siitä pääperiaatteesta, että yleisöllä on oikeus saada tietoja komission asiakirjoista, tehdyllä poikkeuksella, joka perustuu julkisen edun turvaamiseen silloin, kun kyseiset asiakirjat liittyvät asian käsittelyyn tuomioistuimessa, ja joka on vakiinnutettu päätöksellä 94/90/EHTY, EY, Euratom, pyritään varmistamaan, että tätä perusoikeutta noudatetaan yleisesti. Tämän poikkeuksen soveltamisalaa ei näin ollen voida rajoittaa niin, että sillä suojattaisiin vain asianosaisten etuja yksittäisissä oikeudenkäynneissä, vaan se kattaa myös kansallisten tuomioistuinten ja yhteisöjen tuomioistuinten edellä tarkoitetun menettelyllisen autonomian (ks. edellinen kohta).

49 Poikkeuksen soveltamisalan on siis katsottava olevan sellaisen, että komissio voi vedota poikkeukseen silloinkin, kun se ei itse ole asianosainen oikeudenkäynnissä, jonka vuoksi julkisen edun turvaaminen on perusteltua.

50 Tältä osin on tehtävä ero komission jotakin yksittäistä oikeudenkäyntiä varten laatimien asiakirjojen, jollaisia nyt kyseessä olevat asiakirjat ovat, ja sellaisten asiakirjojen välillä, jotka ovat olemassa tällaisesta oikeudenkäynnistä riippumatta. Julkisen edun turvaamista koskevan poikkeuksen soveltaminen on perusteltua ainoastaan silloin, kun on kysymys ensin mainittuun ryhmään kuuluvista asiakirjoista, ja siitä päättäminen, saako asiakirjoihin tutustua, kuuluu yksinomaan kyseiselle kansalliselle tuomioistuimelle ottaen huomioon sen poikkeuksen luonne, joka perustuu julkisen edun turvaamiseen käsiteltäessä asiaa tuomioistuimessa (ks. edellä 48 kohta).

51 Kun kansallinen tuomioistuin vuoden 1993 ilmoituksen mukaisen yhteistyön perusteella pyytää siinä vireillä olevan oikeudenkäynnin yhteydessä komissiolta tietoja, komissio antaa vastauksensa nimenomaisesti kyseistä oikeudenkäyntiä

varten. Tällaisessa tilanteessa on katsottava, että julkisen edun turvaaminen vaatii, että komission on kieltäydyttävä luovuttamasta näitä tietoja ja näin ollen asiakirjoja, joihin nämä tiedot sisältyvät, koska vain kyseisen kansallisen tuomioistuimen asiana on kansallisen prosessilainsäädäntönsä perusteella päättää tällaisten tietojen luovuttamisesta, niin kauan kuin se oikeudenkäynti on vireillä, johon liittyviä tietoja komission asiakirjassa on.

52 Tässä tapauksessa kantaja on pyytänyt, että sille annettaisiin kolme kirjettä, jotka kaikki liittyivät vireillä oleviin oikeudenkäynteihin ja joiden osalta kantaja ei ole väittänyt, että niissä vain toistettaisiin tietoja, jotka jo muutoin ovat saatavissa päätöksen 94/90/EHTY, EY, Euratom perusteella. Tältä osin on todettava, että ensimmäinen kirje koskee jälleenmyyntisopimuksen yhteensoveltuvuutta asetuksen N:o 1983/83 kanssa, toinen kirje asetuksen N:o 26 soveltamista ja kolmas kirje asetuksen N:o 123/85 tulkintaa (ks. edellä 11 kohta). Nämä kirjeet koskivat siis yksittäisissä vireillä olevissa oikeudenkäynneissä esiin tulleita oikeudellisia kysymyksiä.

53 Kuten komissio on jo todennut, tältä osin ei ole suurtakaan merkitystä sillä, oliko näissä kolmessa asiakirjassa liikesalaisuuksia, koska se, että komissio kieltäytyi luovuttamasta näitä vastauksia, oli edellä mainituista syistä perusteltua (ks. edellä 45—52 kohta).

54 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo myös, että komission rooli vuoden 1993 ilmoitukseen perustuvassa yhteistyössä poikkeaa yhteisöjen tuomioistuimen roolista perustamissopimuksen 177 artiklan mukaisessa menettelyssä. Viimeksi mainitussa on nimittäin kyse kahden oikeusjärjestyksen välillä käyttöön otetusta erityismenettelystä. Siinä yhteisöjen tuomioistuimen tehtävänä on ratkaista kansallisten tuomioistuinten esittämiä kysymyksiä. Kansallinen tuomioistuin muotoilee ennakkoratkaisukysymykset ottaen huomioon omat prosessisääntönsä, jotka takaavat arkaluonteisten tietojen luottamuksellisuuden tarvittaessa. Myös yhteisöjen tuomioistuimen kirjaajan ohjeissa määrätään, että luottamukselliset nimet

tai tiedot voidaan jättää pois asiaa koskevista julkaisuista tietyillä edellytyksillä. Vuoden 1993 ilmoituksen mukaisen yhteistyön osalta ei sitä vastoin ole tällaisia menettelymääräyksiä. Ei siis ole mitään syytä soveltaa perustamissopimuksen 177 artiklan mukaisessa menettelyssä annettujen tuomioiden julkisuutta koskevia sääntöjä niihin vastauksiin, joita komissio antaa vuoden 1993 ilmoituksen mukaisessa menettelyssä.

55 Lopuksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa, ettei kantaja ole ilmoittanut, miksi se merkitsee vallanjakoperiaatteen ja "hallinnon valvottavuutta" koskevan periaatteen noudattamatta jättämistä, että yleisöllä ei ole oikeutta saada tietoja komission kansallisille tuomioistuimille vuoden 1993 ilmoituksen mukaisessa menettelyssä antamista vastauksista esittämällä tätä koskevan pyynnön komissiolle. Väite on näin ollen hylättävä perusteettomana.

56 Kaiken edellä olevan perusteella on todettava, että kanneperustetta ei voida hyväksyä.

Toinen kanneperuste, joka koskee EY:n perustamissopimuksen 190 artiklan rikkomista

Asianosaisten ja väliintulijan väitteet ja niiden perustelut

57 Kantaja väittää, että komission esittämät perustelut ovat puutteelliset.

58 Alankomaiden hallitus väittää, että perustelut on mukautettava kyseisen toimen luonteeseen. Sen mukaan perustelut ovat käsittämättömät, koska komissio on kahdessa kirjeessään vedonnut eri syihin. Komissio on ensimmäisessä kirjeessään viitannut "asian käsittelyyn tuomioistuimessa" ja toisessa kirjeessään "hyvään

oikeudenhoitoon". Kirjeen vastaanottajaa ei siis voida selkeästi nähdä, mitkä syyt ovat saaneet toimielimen lopulta päättämään siten kuin se on tehnyt.

59 Alankomaiden hallituksen mukaan komissio on oikeudenkäyntiasiakirjoissa esittänyt jälleen pääosin erilaisen perustelun riidanalaiselle päätökselle, kun se on viitannut sen komission ja kansallisten tuomioistuinten välisen yhteistyön luonteeseen, jonka yhteydessä komissiota on verrattava asiantuntijaan, jolle kansallinen tuomioistuin on antanut tietojen hankkimista koskevan tehtävän. Vaikka tämän vertauksen virheellisyys jätettäisiin huomiotta, Alankomaiden hallituksen mukaan tämä väite on omiaan täydellisesti hämärtämään ne todelliset syyt, joiden perusteella komissio tosiasiassa kieltäytyi luovuttamasta pyydettyjä asiakirjoja.

60 Alankomaiden hallitus katsoo myös, että näissä kahdessa kirjeessä ei ilmoiteta, miksi tai miten komission ja kansallisten tuomioistuinten välinen väitetty luottamussuhde voisi vaarantua, jos asiakirjat luovutettaisiin kantajalle. Komissio ei ole myöskään perustellut väittämäänsä, jonka mukaan kansallinen tuomioistuin ei pitäisi kyseisten asiakirjojen luovuttamista asianmukaisena. Perusteluista ei myöskään lainkaan ilmene, millä tavoin mahdollisella tarpeella turvata tämä luottamussuhde olisi muita vaikutuksia, jos kyseinen asia ei enää olisi vireillä.

61 Komissio katsoo, että riidanalaista päätöstä on perusteltu riittävästi paitsi riidanalaisessa päätöksessä itsessään myös PO IV:n pääjohtajan 23.2.1996 päivätyssä kirjeessä. Näissä kahdessa kirjeessä on selvästi ilmoitettu ne syyt, joiden vuoksi tietojensaantipyyntö on hylätty. Komission pääsihteeri on lisäksi vastannut eräisiin kantajan 29.2.1996 päivätyssä uudistetussa pyynnössä esittämiin väitteisiin.

62 Komissio on Alankomaiden hallituksen väliintulokirjelmästä esittämissään huomautuksissa korostanut, että riidanalaista päätöstä on perusteltu paitsi 29.3.1996

päivätyssä kirjeessä myös 23.2.1996 päivätyssä kirjeessä. Siinä, että yhdessä kirjeessä on käytetty ilmaisua "asian käsittely tuomioistuimessa" ja toisessa kirjeessä ilmaisua "hyvä oikeudenhoito", ei komission mukaan ole mitään ristiriitaa eikä asiallista eroa. Esiin tuomastaan luottamussuhteesta komissio toteaa, että on ilmeistä, että kyse on suhteesta, joka seuraa perustamissopimuksen 5 artiklassa mainitusta lojaalin yhteistyön velvoitteesta.

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

63 On ensin huomattava, että yksittäispäätöksiä koskevalla perusteluvelvollisuudella on kaksi tavoitetta: antaa asianomaisille tieto toteutettujen toimenpiteiden perusteluista, jotta he voisivat puolustaa oikeuksiaan, ja antaa yhteisöjen tuomioistuimille mahdollisuus valvoa päätöksen laillisuutta (ks. muun muassa asia C-350/88, Delacre ym. v. komissio, tuomio 14.2.1990, Kok. 1990, s. I-395, 15 kohta ja em. asia WWF UK v. komissio, tuomion 66 kohta). Tutkittaessa sitä, täyttävätkö päätöksen perustelut nämä vaatimukset, on päätöksen sanamuodon lisäksi otettava huomioon myös asiayhteys ja kaikki kyseistä alaa koskevat oikeussäännöt (asia C-122/94, komissio v. neuvosto, tuomio 29.2.1996, Kok. 1996, s. I-881, 29 kohta).

64 Käytännesäännöissä määrätään, että jos ensipyyntö hylätään, pyynnön esittäjällä on oikeus pyytää toimielintä muuttamaan hylkäävää päätöstään, eikä pyynnön esittäjän tarvitse esittää väitteitä ensimmäisen päätöksen pätevyydestä. Tämä menettely ei ole muutoksen hakemista hylkäävään päätökseen vaan mahdollisuus saada toimielimeltä toinen arvio tietojensaantipyynnöstä.

65 Tästä seuraa, että kun pyynnön hylkäämistä koskeva päätös vahvistetaan vastauksessa samoilla perusteilla, perustelujen riittävyyttä on tutkittava ottaen huomioon toimielimen ja pyynnön esittäjän kirjeenvaihto kokonaisuudessaan ja myös se, mitä pyynnön esittäjä tiesi pyydettyjen asiakirjojen luonteesta ja sisällöstä.

66 Tässä tapauksessa on todettava, että kantajan 23.1.1996 päivätystä kirjeestä ja niistä XXIV:n kertomuksen kappaleista, joihin kirjeessä viitataan, ilmenee, että kantaja tiesi alusta saakka, että komission kirjeet olivat vastauksia, joita se oli lähettänyt vuoden 1993 ilmoituksen mukaisessa menettelyssä kolmelle kansalliselle tuomioistuimelle ja jotka koskivat näissä tuomioistuimissa vireillä olevia asioita. Kirjeiden aihetta oli myös selvitetty yleisluonteisesti.

67 PO IV:n pääjohtaja on 23.2.1996 päivätyssä vastauksessaan vedonnut julkisen edun turvaamista koskevaan poikkeukseen (asian käsittely tuomioistuimessa) ja selittänyt, että pyydetyissä kirjeissä oli sekä oikeudellisia että objektiivisia seikkoja, joiden oli katsottava olevan osa kansallisten tuomioistuinten asiakirjavihkoa, etenkin kun kyseiset asiat olivat vielä vireillä.

68 Riidanalaisessa päätöksessä nimenomaisesti vahvistetaan tämä ensimmäinen hylkäävä päätös. Vaikka siinä viitataan "julkisen edun turvaamiseen ja erityisesti hyvään oikeudenhoitoon", kantajalla ei voinut olla epäilystä siitä, että pääsihteeri aikoi hylätä pyynnön saman käytännesäännöissä olevan poikkeuksen perusteella. Ensimmäisessä kirjeessä käytetyn ilmaisun "asian käsittely tuomioistuimessa" ja toisessa kirjeessä olevan ilmaisun "hyvä oikeudenhoito" välillä ei ole ristiriitaa, koska kyseisellä poikkeuksella pyritään turvaamaan hyvä oikeudenhoito. Tästä seuraa, että komissio on näissä kahdessa kirjeessä esittänyt pääosin samat selvitykset.

69 Se, että komissio on suullisissa lausumissa viitannut itsensä ja kansallisten tuomioistuinten väliseen yhteistyöhön, ei myöskään ole uusi perustelu toisin kuin Alankomaiden hallitus väittää, koska komissio on tuonut tämän yhteistyön esiin jo ensimmäisessä kirjeessään, jossa puhutaan komission ja jäsenvaltioiden kansallisten oikeusviranomaisten välisestä "luottamussuhteesta", ja tuonut sen uudelleen esiin

toisessa kirjeessään, jossa viitataan "komission ja kansallisten tuomioistuinten väliseen tarpeelliseen yhteistyöhön" ja siihen, että pyydettyjen vastausten ilmaiseminen voisi haitata tätä yhteistyötä.

70 Komission ei voida katsoa toimineen virheellisesti, kun se on viitannut perustamissopimuksen 177 artiklan mukaiseen menettelyyn vasta toisessa kirjeessään, koska sen huomautukset olivat vastaus siihen, että kantaja oli uudistetussa pyynnössään yrittänyt rinnastaa tämän menettelyn ja vuoden 1993 ilmoituksen mukaisen menettelyn.

71 Edellä olevasta seuraa, että komissio on selvästi ilmoittanut syyt, joiden vuoksi se on soveltanut julkisen edun turvaamista koskevaa poikkeusta (asian käsittely tuomioistuimessa) kolmen pyydetyn vastauksen osalta, ja ottanut samalla huomioon vastauksiin sisältyneiden tietojen luonteen. Kantaja on siten voinut saada tietoonsa riidanalaisen päätöksen perustelut ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on voinut valvoa päätöksen laillisuutta.

72 Tästä seuraa, ettei toista kanneperustetta voida hyväksyä, joten kanne on hylättävä kokonaisuudessaan.

Oikeudenkäyntikulut

73 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska kantaja on hävinnyt asian, hänet on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut, koska komissio on sitä vaatinut. Työjärjestyksen 87 artiklan 4 kohdan mukaan väliintulija kuitenkin vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN
(neljäs jaosto)

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

1) Kanne hylätään.

2) Kantaja velvoitetaan korvaamaan vastaajan oikeudenkäyntikulut.

3) Alankomaiden kuningaskunta vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Lenaerts Lindh Cooke

Julistettiin Luxemburgissa 19 päivänä maaliskuuta 1998.

H. Jung P. Lindh

kirjaaja neljännen jaoston puheenjohtaja